

- зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ: Грамота, 2024. С. 29–36.
2. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://lnk.ua/QfvoB5nLm> (дата звернення 04.04.2026)
3. Ісаєва О. О. Шкільний підручник з літератури як ефективна платформа формування метанавичок сучасних учнів. Тенденції і перспективи вивчення літератури у середній і вищій школах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 15 грудня 2022 р. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 7–10.
4. Мацевко-Бекерська Л.В. Читач постцифрової доби в дзеркалі метамодерну. XII Волошинські читання: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ: Грамота, 2024. С. 142–147.
5. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. URL: <https://lnk.ua/JDN8Dde1Y> (дата звернення 04.04.2026).

Рамиш Вікторія

здобувач першого рівня вищої освіти,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник: Довбуш О. І., кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови

СУЧАСНІ КІНОАДАПТАЦІЇ РОМАНІВ БРОНТЕ ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Творча спадщина сестер Бронте – Шарлотти, Емілі та Енн – вже понад півтора століття залишається невіддільною частиною світового літературного канону. Однак у сучасному глобалізованому світі, де візуальні медіа домінують над текстовими форматами, класична література часто потребує нових каналів для ефективної трансляції закладених у ній культурних кодів. Одним із найпотужніших інструментів такої комунікації та реактуалізації класики виступають сучасні кіно- та телеадаптації. Вони не лише переносять вікторіанські сюжети на екран, але й адаптують їх до світогляду сучасного мультикультурного глядача, здійснюючи своєрідний міжсеміотичний та міжкультурний переклад.

Теоретичне підґрунтя взаємодії літературного тексту та його візуального втілення є предметом активних наукових дискусій. Дослідниця Г. Клименко (Синьоок) зазначає, що сув'язь літератури й кіно на матеріалі життєпису й романістики сестер Бронте дозволяє відтворити атмосферу доби та простежити динаміку візій, що трансформуються під впливом часу [2, с. 172]. Кожна нова екранізація стає своєрідним діалогом між вікторіанською Англією та сучасною культурою країни-реципієнта. Режисери не просто відтворюють фабулу, а адаптують архетипи та символи до категорій, зрозумілих сучасному глядачеві, акцентуючи на тих аспектах, які найбільше резонують із суспільними запитами конкретного історичного моменту [2, с. 173].

Особливе місце в цьому процесі посідає еволюція репрезентації жіночих образів, що відображає глобальні зміни у ставленні до гендерних ролей. Як зазначають В. Дуран Мансо, І. Райя-Браво та І. Санчес-Лабелла Мартін, образ Джейн Ейр у кіноадаптаціях пройшов складний шлях від класичного жіночого стереотипу до незалежної жінки, що відповідає запитам сучасного феміністичного дискурсу [4, с. 326]. Якщо ранні екранізації часто романтизували патріархальні моделі поведінки та зосереджувалися переважно на любовній лінії, то сучасні кіноверсії виводять на перший план внутрішню силу героїні, її прагнення до рівноправності та професійної самореалізації [4, с. 330]. Ця трансформація є яскравим прикладом того, як кінематограф здійснює міжкультурний і міжчасовий переклад, роблячи героїню XIX століття зрозумілою та концептуально близькою для глобальної аудиторії XXI століття.

Ще одним надзвичайно важливим аспектом сучасних екранізацій є глибше психологічне та постколоніальне прочитання текстів Бронте. Сучасний кінематограф прагне дати голос маргіналізованим персонажам. Дослідження З. Бейдич комплексно демонструє, як сучасні медіа розкривають тему жіночих ментальних страждань не лише у класичній «Джейн Ейр» Шарлотти Бронте, але й у постколоніальному приквелі Джин Ріс «Широке Саргасове море» [3, р. 358]. Сучасні адаптації розглядають образ Берти Мейсон («божевільної на горищі») крізь постколоніальну та психоаналітичну оптику, трактуючи її стан не просто як сюжетний інструмент, а як трагічний наслідок імперського гноблення та патріархального контролю [3, р. 358]. Такий підхід дозволяє вивести розуміння текстів Бронте за межі суто англійського культурного контексту, активно залучаючи їх у глобальний діалог про ментальне здоров'я, культурну ідентичність та наслідки колоніалізму.

Не менш показовою у контексті міжкультурної комунікації є динаміка британських телевізійних адаптацій, які слугують своєрідним культурним експортом. Дослідниця Ч. Хан аналізує телевізійні версії роману Енн Бронте «Незнайомка з Вільдфел-Холлу», створені корпорацією BBC [5, р. 32]. Вона зазначає, що постановки 1960-х та 1990-х років задали потужний тренд на неовікторіанське переосмислення класики [5, р. 33]. Формат телевізійного мінісеріалу дозволив творцям детальніше дослідити гострі соціальні проблеми, порушені письменницею – домашнє насильство, алкоголізм, право жінки на опіку над дитиною та економічну незалежність [5, р. 35]. Завдяки трансляції цих серіалів на міжнародних платформах, специфічний британський досвід стає універсальним наративом, що знаходить відгук у глядачів по всьому світу.

Сучасний медіапростір та масова культура продовжують активно генерувати нові візуальні інтерпретації цих творів, що свідчить про їхню невичерпну комунікативну спроможність. Регулярна поява оглядів та рейтингів у популярному глянці, як-от добірка п'яти найкращих екранізацій романів сестер Бронте від видання Vogue UA [1], підтверджує, що ці сюжети залишаються актуальними. Кіноадаптації не лише популяризують першоджерело, а й формують певний естетичний стандарт сприйняття

вікторіанської епохи [1], слугуючи своєрідним містком між елітарною літературою та масовим глядачем.

Отже, сучасні кіноадаптації романів сестер Бронте виступають складним і багаторівневим інструментом міжкультурної комунікації. Вони не просто ілюструють класичний текст, а створюють новий, самостійний культурний продукт. Цей продукт успішно транслює класичні ідеї через призму сучасної етики, психології, постколоніальної критики та візуальної естетики, об'єднуючи аудиторії різних країн, культур і поколінь у спільному діалозі про неминущі загальнолюдські цінності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. 5 найкращих екранізацій романів сестер Бронте. Vogue UA : вебсайт. 2025. 2 квіт. URL: <https://vogue.ua/article/culture/knigi/5-naykrashchih-ekranizaci-y-romaniv-sester-bronte-58875.html> (дата звернення: 20.03.2026).
2. Клименко (Синьоок) Г. А. Сув'язь літератури й кіно: атмосфера доби й динаміка візій (на матеріалі життєпису й романістики сестер Бронте). Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2025. № 215. С. 171–185. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-215-21> (дата звернення: 20.03.2026).
3. Bejdić Z. Narrating Women's Mental Suffering in the Novels Jane Eyre by Charlotte Brontë and Wide Sargasso Sea by Jean Rhys and Their Respective Film and TV Adaptations in Postcolonial and Psychoanalytic Context : doctoral thesis. Madrid : Universidad Complutense de Madrid, 2024. 358 p.
4. Durán Manso V., Raya-Bravo I., Sánchez-Labela Martín I. The evolution of Jane Eyre in film adaptation: from classic female stereotype to independent woman. Ars Longa. 2021. No. 30. P. 325–339. URL: <http://doi.org/10.7203/arslonga.30.16831> (дата звернення: 20.03.2026).
5. Han C. P. The Tenant of Wildfell Hall's (1848) Residence at the BBC: Neo-Victorian Adaptations in the 1960s and 1990s. Neo-Victorian Studies. 2018. Vol. 10, no. 2. P. 32–67.

Рахуба Анастасія

здобувач першого рівня вищої освіти,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Науковий керівник: Павлюк А.Б.,

кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови

РОЛЬ ВІЛЬЯМА ШЕКСПІРА У РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Постановка проблеми. У сучасному мовознавстві залишається дискусійним питання про вплив Вільяма Шекспіра на розвиток англійської мови. Зокрема, проблема полягає у визначенні того, чи був він безпосереднім творцем значної кількості нових слів і мовних форм, чи лише фіксував і популяризував уже існуючі мовні явища. Відсутність чітких мовних норм у